

УДК 377.36:[37.091.3+001.895]

Лебединець Володимир Валерійович

студент 3 курсу, спеціальності «Середня освіта.

*Трудове навчання та технології», ДЗ «Луганський
національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Старобільськ*

*Науковий керівник – Бурдун Віктор Васильович к.п.н., доцент,
завідувач кафедри технологій виробництва і професійної освіти*

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Становлення ринкових відносин у суспільстві вимагає підготовки нової генерації конкурентоздатних фахівців з високим рівнем компетентності, професійними вміннями, спроможних якісно виконувати функціональні обов'язки та поставлені виробничі завдання. Інноваційні процеси досить стрімко розвивалися і в системі професійної освіти. Це зумовлювалося розвитком економіки, народженням нових галузей промисловості й сільського господарства, використанням нової техніки і технологій, потребами впровадження результатів науково-технічних досліджень (Зеер, 2006).

Однак на сьогодні в Україні у системі професійної підготовки кваліфікованих кадрів склалася критична ситуація, спричинена кризовим станом вітчизняної економіки, дефіцитом працівників з вищою освітою одних професій та перенасиченням інших, кардинальним зменшенням обсягів випускників професійно-технічних навчальних закладів, відсутністю ефективної системи профорієнтаційної роботи тощо. Усе це дає підстави стверджувати, що задовольнити потреби держави в кваліфікованих кадрах й одночасно реалізувати запити особистості має професійна освіта.

Метою нашого дослідження є аналіз проблем застосування інноваційних технологій у професійній освіті.

У психолого-педагогічній літературі виділяють декілька різних визначень поняття «професія», а саме:

– це спільнота людей, які займаються вирішенням близьких проблем і мають приблизно однаковий спосіб життя, що визначається єдиною базовою системою цінностей та характеризуються певною самосвідомістю, складом особистості, соціально типовими, професійно типовими та індивідуально специфічними рисами;

– це сфера застосування сил щодо дослідження певного об'єкта дійсності, галузь, у якій людина виконує свої функції як суб'єкт праці і яка створює йому умови для існування та розвитку;

– це галузь самореалізації особистості, оскільки професійна діяльність не просто дозволяє виробляти якісь товари та послуги, але, перш за все, дозволяє людині реалізувати власний творчий потенціал і створює умови для її розвитку;

– це реальність, що творчо формується самим суб'єктом праці (Маркова, 1996; Зязюн, 2000).

Слід зазначити, що в контексті нашого дослідження процеси модернізації системи професійної освіти ми пов'язуємо із запровадженням до освітнього середовища інтерактивних та інноваційних технологій, в основу яких покладено цілісні моделі навчально-виховного процесу.

Термін «інновація» походить від латинського слова «innovatis» – новий, і в перекладі означає оновлення, новинка, зміна. Інновація в системі освіти означає запланований процес змін, результатом яких є модифікація мети та змісту, методів, форм і технологій навчання й виховання (Лазарєв, 2013, с. 27). Інноваційні механізми розвитку сучасної освіти, на думку дослідників, ґрунтуються на концептуальних підходах до інтерактивного навчання: системному, особистісному, діяльнісному та діалогічному.

Термін «інтерактивний» прийшов до нас з англійської мови і має значення «взаємодіючий». Інтерактивний – рух, що відбувається між об'єктами: зовнішніми – між окремими людьми, внутрішніми – рух, активність, яка відбувається у самій людині, і яка призводить до змін її поглядів, думок, поведінки тощо (Лазарєв, 2013, с. 28).

Основу і зміст інноваційних освітніх процесів у сучасній професійній освіті становить інноваційна діяльність, суть якої полягає в оновленні педагогічного процесу, внесенні новоутворень до традиційної системи. Прагнення постійно оптимізувати навчально-виховний процес зумовило появу нових і вдосконалення використовуваних раніше педагогічних технологій різних рівнів і різної цільової спрямованості. На думку дослідників, інноваційна педагогічна технологія повинна відповідати основним методологічним вимогам (критеріям технологічності), а саме:

1. Ефективності.
2. Відтворюваності.
3. Візуалізації.
4. Концептуалізації.

На сучасному етапі у професійній освіті можна застосовувати такі інноваційні технології:

1. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Впровадження ІКТ через інтеграцію різних загальноосвітніх предметів з інформатикою, що призводить до інформатизації свідомості учнів і розуміння ними цих процесів в сучасному суспільстві (в його професійному аспекті).

2. Особистісно-орієнтовані технології, що ставлять у центр всієї освітньої системи особистість учня, забезпечення комфортних, безконфліктних і безпечних умов її розвитку, реалізації природних потенціалів. Особистість учня виступає пріоритетним суб'єктом; вона є метою освітньої системи, виявляється в освоєнні учнями індивідуальних освітніх програм відповідно до їх можливостей і потреб.

3. Інформаційно-аналітичне забезпечення навчального процесу та управління якістю освіти. Застосування такої інноваційної технології дозволяє об'єктивно, неупереджено простежити розвиток в часі кожного учня окремо, групи, паралелі у навчальному закладі в цілому.

4. Технологія портфоліо. Це спосіб фіксування, накопичення та оцінки робіт, результатів учня, які свідчать про його зусилля, прогрес і досягнення у різних галузях за певний проміжок часу. Іншими словами – це форма фіксації його самовираження і самореалізації. У даному контексті ми розглядаємо портфоліо як один з прийомів, що найбільш відповідає

завданням інноваційних технологій навчання. Саме воно надає можливість діагностувати сформованість основних цілей учня – його здатності до самоосвіти та саморозвитку.

Таким чином, одним з найважливіших стратегічних завдань на сьогоднішньому етапі модернізації професійної освіти України є забезпечення належної якості підготовки майбутніх фахівців. Розв'язання цього завдання можливе за умови зміни педагогічних методик та впровадження інноваційних технологій навчання. Розвиток професійної освіти передбачає створення ефективних (інноваційних) умов підготовки фахівця, який володіє загальними і професійними компетенціями, професійно адаптований до складного, динамічного ринку праці, займає активну громадянську позицію та має високий рівень соціальної мобільності.

Список використаних джерел та літератури

1. Зеер Э. Ф. Психология профессий : учебное пособие для студентов вузов. Москва: Академический Проект; Фонд «Мир», 2006. 336 с. **2. Зязун І. А., Неперервна професійна освіта:** проблеми, пошуки, перспективи: монографія. Київ: Віпол, 2000. 636 с. **3. Лазарєв М. О.,** Професійно-творча самореалізація майбутнього педагога в інноваційній освіті: [монографія]. Суми: СумДПУ імені А. С.Макаренка, 2013. 386 с. **4. Маркова А. К.** Психология профессионализма. Москва: Знание, 1996. 308 с.